

Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer
Att.: Direktionen

21.december 2023

Ref. LMK

J.nr. 22-019142

Påbud om tydelig kommunikation til medlemmer om pensionsydelsens sammensætning og risici

FINANSTILSYNET
Strandgade 29
1401 København K

Tlf. 33 55 82 82
CVR-nr. 10 59 81 84
finansstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

Finanstilsynet påbyder Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer (pensionskassen) at sikre medlemmerne fyldestgørende information om samtlige elementer, som de oplyste ydelser består af, samt hvilke forudsætninger, de er baseret på. Oplysningerne skal fremgå hvor relevant, herunder af medlemmets pensionsoverblik og adgangsbeskyttede side på pka.dk under medlemmets pensionsordning. Pensionskassen skal i den forbindelse oplyse om, hvilken risiko der er forbundet med de forskellige elementer, jf. § 4, stk. 1, i bekendtgørelse om god skik for forsikringsdistributører og § 5, stk. 1, nr. 1, i bekendtgørelse om information om livsforsikringsaftaler.

ERHVERVSMINISTERIET

Baggrund

Finanstilsynet har i sit løbende tilsyn haft dialog med pensionskassen om forskellige forhold. I forbindelse med dialogen har pensionskassens administration flere gange henvist til, at medlemmerne årligt får oplyst en samlet prognose for deres pensionsydelse. For de fleste medlemmer består den samlede ydelse af den betinget garanterede del, bonus og Medlemskapital. Derudover kan der for nogle medlemmer indgå omvalgstillæg fra egenkapitalen og teknisk omvalgstillæg i den samlede ydelse, såfremt medlemmet tidligere har foretaget et omvalg.

På baggrund af den overordnede dialog om sammensætningen af medlemmernes ydelser, anmodede Finanstilsynet den 8. juli 2022 pensionskassen om en redegørelse for den information, pensionskassen giver til medlemmerne. Finanstilsynet bad bl.a. pensionskassen oplyse, hvilke oplysninger medlemmerne modtager om deres samlede ydelse, f.eks. i den årlige pensionsoversigt, på adgangsbeskyttet egen hjemmeside eller lignende. Derudover bad Finanstilsynet om at se eksempler på de konkrete pensionsoversig-

ter, der er sendt til medlemmer, hvis pensionsydelse består af forskellige elementer, herunder omvalgstillæg fra egenkapitalen og teknisk omvalgstillæg og særlige bonushensættelser, dvs. Medlemskapital.

Pensionskassen indsendte den 14. september 2022 deres redegørelse.

Pensionskassens ydelser

Pensionskassen oplyste i redegørelsen, at den samlede forventede ydelse for et medlem, der tidligere har accepteret et tilbud om omvalg fra pensionskassens side, kan bestå af:

- et betinget garanteret beløb, dvs. det minimumsbeløb som medlemmet kan forvente at få udbetalt, medmindre pensionskassen udløser betingelsen og nedsætter beløbet, f.eks. hvis medlemmerne lever længere end oprindeligt antaget.
- Ugaranteret Medlemskapital, som er særlige bonushensættelser, dvs. øremærkede kundemidler, som dækker tab på linje med egenkapital.
- et omregningstillæg, der afspejler medlemmets forventede fremtidige bonus
- et ugaranteret omvalgstillæg, som kan bestå af et *teknisk omvalgstillæg* og et *egenkapitalfinansieret tillæg*.

Det *tekniske omvalgstillæg* blev givet til de medlemmer, der i forbindelse med omvalget i 2008, fravalgte deres høje garantiniveau mod en forventning om at få en forventet højere pension. Tillægget udgjorde en kompensation for at fastholde værdien af medlemmernes daværende høje garanterede pensionsydelse, som ellers ville være faldet i omvalget. Tillægget havde derfor karakter af en slags "lån", idet tillægget finansieres af medlemmet selv via fremtidig bonus, dvs. forrentning der ligger udover den renteforudsætning på 2,75 pct., som den forventede pension ellers er beregnet på. Tillægget/lånet nedsættes således ved bonustilskrivning (merforrentning udover de 2,75 pct.), der ellers normalt ville give anledning til en stigning i den omregnede pension. Medlemmets samlede forventede ydelse vil derfor være uændret så længe bonus anvendes til at nedsætte lånet/tillægget, og medlemmet vil derfor først opleve, at bonus medfører mere pensionsydelse, når der ikke længere skal betales tillæg tilbage. Hvis der fortsat er et udestående i forhold til tilbagebetaling af det tekniske omvalgstillæg ved medlemmets dødsfald, dækker fællesskabet den resterende gæld.

Det andet tillæg er et *egenkapitalfinansieret tillæg*, der blev givet som kompensation for at medlemmerne valgte over til et lavere garantiniveau. Tillægget finansieres af en udlodning af egenkapitalen og reguleres som udgangs-

punkt ikke. Tillægget er afhængigt af, at egenkapitalen kan give disse udlodninger, og at fremtidige bestyrelser beslutter at gøre det. Tillægget kan derfor nedsættes eller bortfalde via bestyrelsesbeslutning.

Medlemsinformation om pensionsydelse

PKA har oplyst, at medlemmerne kan se deres årsoversigt og det korte årlige pensionsoverblik på den adgangsbeskyttede hjemmeside via PKA.dk. På den adgangsbeskyttede hjemmeside kan medlemmerne finde oplysning om deres indbetalinger, omkostninger og den samlede forventede ydelse. I tilknytning til den samlede forventede ydelse, oplyser pensionskassen om, hvor meget det betinget garanterede beløb udgør af den samlede ydelse, men der gives ikke oplysning, om hvilke elementer den samlede forventede pensionsydelse derudover er sammensat af.

Pensionskassen har til Finanstilsynet oplyst, at den samlede forventede ydelse yderligere kan bestå af MedlemsKapital og øvrige ugaranterede tillæg, herunder eventuelle omvalgstillæg. Medlemmerne får alene oplysning om den samlede ydelse og den betinget garanterede del. Medlemmerne får ikke derudover oplysninger om de øvrige elementer, herunder omvalgstillæggene i deres pensionsoverblik eller via den adgangsbeskyttede hjemmeside i øvrigt. Medlemmerne kan heller ikke se, hvor meget de enkelte tillæg udgør af den samlede forventede ydelse. Medlemmerne kan dog på den adgangsbeskyttede hjemmeside under fanen "vigtigt at vide" finde oplysning om, at MedlemsKapital udbetales som et tillæg til pensionen, og at MedlemsKapital investeres og forrentes sammen med pensionskassens egenkapital.

Den samlede forventede ydelse i pensionsoverblikket angiver, hvad medlemmet samlet kan forvente at få udbetalt det første år på pension, hvis medlemmet går på pension, når folkepensionsalderen opnås. Den samlede forventede ydelse ved pensionering er baseret på en række forudsætninger om bl.a. pensioneringstidspunkt, indbetaling, rente og inflation, hvilket er beskrevet i pensionsoverblikket under 'Værd at vide'.

Medlemmet kan på årsoversigten blandt andet se årets indbetalinger, betaling for administration og betaling for forsikringer. Den samlede værdi af ordningen oplyses med MedlemsKapital, men i den mere detaljerede beskrivelse af årsoversigten fremgår MedlemsKapital ikke. For at finde yderligere oplysninger, skal medlemmet tilgå punktet "Din andel af Medlemskapital", hvor medlemmet kan se værdien af opsparingen i MedlemsKapital pr. 31. december og årets indbetaling hertil. Der findes ingen oplysninger om, hvor meget Medlemskapital udgør af den samlede ydelse i prognoserne, dvs. der findes ingen oplysninger om fremskrivninger af dette specifikke element isoleret, kun en "dags-dato-værdi" når året er gået.

Pensionskassen har ligeledes oplyst, at den samlede forventede ydelse i pensionsoverblikket er baseret på en fremregning, hvor indbetalingerne løbende opskrives med inflation, mens det betinget garanterede beløb er baseret på en fremregning, hvor indbetalingerne ikke opskrives løbende med inflation.

Retligt grundlag

Det følger af § 56 i lov om finansiel virksomhed, at Finanstilsynet fastsætter nærmere regler om de oplysninger, som et livs- eller skadeforsikringsselskab skal give til kunderne, inden forsikringsaftale indgås og under det løbende forsikringsforhold. De nærmere regler findes i bekendtgørelse nr. 1132 af 17. november 2006 om information om livsforsikringsselskaber (informationsbekendtgørelsen).

Det fremgår af informationsbekendtgørelsen § 5, stk. 1, nr. 1, at forsikringsselskabet årligt skal oplyse forsikringstageren om størrelsen af forsikringsydelse og om bonussituationen samt, i hvilket omfang bonus er garanteret.

Det følger af § 43, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed, at finansielle virksomheder skal drives i overensstemmelse med redelig forretningskik og god praksis inden for virksomhedsområdet.

I medfør af § 4, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1779 af 6. september 2021 om god skik for forsikringsdistributører (god skik bekendtgørelsen) skal en finansiel virksomhed handle redeligt og loyalt overfor sine kunder

Finanstilsynets vurdering

Pensionskassen kommunikerer i bl.a. pensionsoverblikket den samlede forventede ydelse, som medlemmet kan forvente at modtage, samt i tilknytning hertil størrelsen på den betingede garanterede del af pensionsydelse. Pensionskassen oplyser ingen steder medlemmerne om betydningen for pensionsydelsen af de øvrige forskellige elementer, som pensionsydelsen kan være sammensat af, eller om deres risici.

Finanstilsynet har herunder konstateret, at pensionskassen heller ikke oplyser, at pensionsydelsen for den gruppe af medlemmer, der har valgt om, delvist består af omvalgstillæg, som igen består af to elementer – det *tekniske omvalgstillæg* og det *egenkapitalfinansierede tillæg*.

Finanstilsynet konstaterer endvidere, at de medlemmer, som har valgt om, og som har startet deres pensionsudbetalinger, typisk endnu ikke har tilbagebetalt det tekniske omvalgstillæg. Det vil for det enkelte medlem betyde, at den udbetalte pension fastholdes på det nominelle niveau, pensionen havde

på tidspunktet for omvalget (2008), indtil det tekniske omvalgstillæg er tilbagebetalt. Denne gruppe af medlemmer oplever således, at dele af den bonus, som måtte ligge udover et afkast på 2,75 pct., som de er berettiget til og som årligt tilskrives, anvendes til at betale det tekniske omvalgstillæg tilbage og ikke fører til en forhøjelse af pensionsydelsen. Finanstilsynet konstaterer, at disse oplysninger og forklaringerne om disse tillæg, ingen steder er beskrevet. Medlemmerne kan altså ingen steder læse sig til, at de har "gæld" efter omvalget, hvornår den gæld kan forventes at være betalt tilbage, eller i det hele taget hvordan deres pensionsydelse er sammensat efter omvalget.

For samtlige medlemmer gælder, at de forskellige elementer, som den samlede pensionsydelse kan være sammensat af, er forbundet med forskellige risici. F.eks. er det egenkapitalfinansierede tillæg afhængig af, at egenkapitalen giver den udlodning, som tillægget udgøres af, og dermed at fremtidige bestyrelser beslutter at gøre det, ligesom det betinget garanterede beløb kan ændre sig, hvis pensionskassen udløser den betingelse, der er tilknyttet til ordningen, f.eks. hvis medlemmerne lever længere end oprindeligt antaget. Medlemskapital indgår sammen med egenkapitalen i pensionskassens kapitalgrundlag og er dermed risikobærende og skal derfor holde for, hvis pensionskassen lider et tab.

Finanstilsynet konstaterer, at pensionsoverblikket og den adgangsbeskyttede hjemmeside kun indeholder overordnede oplysninger om den samlede ydelse, men ikke om de forskellige delelementer og de risici, som er forbundet med delelementerne. Oplysningerne skal endvidere sammenstykkedes fra forskellige steder for at få etsamlet overblik.

Finanstilsynet har også konstateret, at pensionsoverblikket angiver den samlede forventede ydelse inkl. bonus og tillæg baseret på en fremregning, hvor indbetalingerne løbende opskrives med inflation, mens det betinget garanterede beløb er baseret på en fremregning, hvor indbetalingerne ikke opskrives løbende med inflation. Det betyder, at de to tal ikke kan sættes i forhold til hinanden. Når man oplyser to forskellige ydelser umiddelbart i forlængelse af hinanden, bør det meget tydeligt fremgå i umiddelbar nærhed af værdierne, at den samlede forventede ydelse og det betinget garanterede beløb ikke er sammenlignelige og hvorfor.

Forpligtelsen til at handle redelig og loyalt indebærer efter Finanstilsynets opfattelse bl.a., at en pensionskasse skal oplyse deres medlemmer loyalt om pensionsordningen, herunder de elementer, pensionsydelsen består af, og de risici, der er forbundet med de enkelte elementer.

Finanstilsynet vurderer, at medlemmerne skal have klar information om, hvilke elementer den samlede ydelse er sammensat af, størrelsen af de for-

skellige elementer, og hvilken risiko der er forbundet med de forskellige elementer, samt hvilke forudsætninger der gør sig gældende for de forskellige elementer og ydelser. Det skal stå klart for medlemmerne, at den samlede ydelse består af forskellige elementer, som eventuelt kan nedsættes eller helt bortfalde, men ikke nødvendigvis på grund af samme begivenheder.

Finanstilsynet vurderer i den forbindelse, at det f.eks. er en vigtig information, for et medlem, hvis ydelsen delvist består af et lån, som er under tilbagebetaling, hvad betingelserne for denne tilbagebetaling er, samt hvornår lånet må forventes at være afviklet.

Finanstilsynet vurderer, at det derudover er vigtigt, at medlemmerne tydeligt kan se, hvis ydelser, elementer og forudsætninger ikke er sammenlignelige.

Informationer til medlemmerne skal gives i et sprog, som et almindeligt medlem kan forstå. De enkelte dokumenter og medlemssider skal være selvbeholdende i første lag, hvilket betyder, at medlemmet skal kunne forstå informationerne om ordningen, uden at skulle supplere med information fra andre dokumenter eller platforme. Dette er dog ikke til hinder for, at pensionskassen kan henvise tydeligt til en yderligere uddybende information andre steder.

På den baggrund påbyder Finanstilsynet Pensionskassen for Sygeplejersker og Lægeseekretærer at sikre medlemmerne fyldestgørende information om samtlige elementer, som de oplyste ydelser består af, samt hvilke forudsætninger, de er baseret på. Oplysningerne skal fremgå hvor relevant, herunder af medlemmets pensionsoverblik og adgangsbeskyttede side på pka.dk under medlemmets pensionsordning. Pensionskassen skal i den forbindelse oplyse om, hvilken risiko der er forbundet med de forskellige elementer.

Pensionskassen skal senest tre måneder fra dags dato bekræfte og dokumentere over for Finanstilsynet, at forholdene er bragt i orden.

Klagevejledning

Finanstilsynets afgørelse kan indbringes for Erhvervsankenævnet senest fire uger efter, at den er modtaget. Det følger af § 372, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed. Klagen skal sendes pr. e-mail til ean@naevneneshus.dk eller pr. post til Erhvervsankenævnets sekretariat, Toldboden 2, 8800 Viborg.

Det er forbundet med et gebyr at klage til Erhvervsankenævnet. Yderligere information om klagegebyr og opsættende virkning kan findes på Erhvervsankenævnets hjemmeside, <https://naevnenes-hus.dk/start-din-klage/>, og i bekendtgørelse nr. 1135 af 13. oktober 2017 om Erhvervsankenævnet.

Med venlig hilsen

Louise Kierkegaard
Chefkonsulent